

Phẩm 31: CẦU PHÁP

Đức Phật bảo Tôn giả A-nan:

–Bồ-tát có bốn pháp, nhờ đầy các pháp được nghe thuyết giảng đều thông đạt diệu nghĩa của chúng, có thể đạt được trí tuệ nên đủ sức để thọ nhận các pháp ấy, có được chánh niệm bền chắc để nắm được diệu nghĩa của pháp. Những gì là bốn pháp?

1. Dấy khởi sự siêng năng tu tập cầu các kinh pháp hết mực thâm diệu như thế.
2. Đã có được pháp ấy thì theo như chỗ thuyết giảng mà an trụ.
3. Tự mình đã đứng vững nơi pháp ấy thì nên khuyến khích dẫn dắt khiến cho nhiều chúng sinh cũng được đứng vào trong pháp đó.
4. Đã cùng đứng vững nơi pháp rồi thì nên vì họ mà nêu bày giảng giải chỉ dẫn đem lại lợi lạc vui thích.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn muốn làm sáng tỏ ý nghĩa ấy nên đọc bài kệ:

*Bồ-tát cầu pháp diệu
Nên được lạc vô thượng
Chưa được pháp như vậy
Trọn không chút biếng trễ
Nghe pháp thâm diệu đó
Nơi chốn riêng tư duy
Nẻo pháp được lãnh hội
Luôn nhất tâm tu học.
Siêng giáo hóa người khác
Khiến được trụ như mình
Chẳng những chỉ ngôn thuyết
Còn thân hành dẫn dắt.*

Lại nữa, này Tôn giả A-nan! Đại Bồ-tát vì muốn có được pháp ấy nên luôn thuận theo bậc Pháp sư, suy nghĩ như thế này: “Ta vốn chưa được nghe, biết về pháp ấy. Nếu làm trái đi thì sẽ không có được cái lợi lạc của pháp đó.”

Bấy giờ, Đức Thế Tôn liền đọc bài kệ:

*Nếu có bậc Đa văn
Luôn gần gũi thuận hợp
Xem đầy như Pháp vương
Do vì tu tập pháp
Ta chưa được nghe pháp
Chẳng rõ được diệu nghĩa
Nhân duyên hoặc sai trái
Sẽ mất lợi pháp ấy.
Đem tinh tấn bền chắc
Lìa bỏ hết thấy dục
Thường cầu pháp quyết định
Tăng trưởng được trí tuệ
Gần gũi bậc Trí thức
Nghe nhiều cùng thấy rộng
Được mọi người tôn kính
Hộ trì được kinh ấy.*

Lại nữa, này Tôn giả A-nan! Đại Bồ-tát theo chỗ pháp mình đã được lãnh hội, nên

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

vì mọi người mà thuyết giảng rộng khắp nhưng không hề làm thương tổn đến pháp ấy.

Này Tôn giả A-nan! Thế nào gọi là làm thương tổn đến pháp? Như có vị Tỳ-kheo tham đắm về tấm tiếng, y phục, đồ ăn uống đồ nằm, thuốc men cùng nhiều thứ lợi dưỡng khác, lại vì nhiều người mà thuyết giảng, khen ngợi về sự thuận theo các pháp tu Đầu-đà, về sự giữ giới thanh tịnh hay các pháp tương hợp với không rất thâm diệu, nhưng bản thân mình thì không theo đấy mà tu hành. Đó chính là Tỳ-kheo đã làm thương tổn đến chánh pháp.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn muốn làm sáng tỏ nghĩa ấy nên nói bài kệ:

*Bồ-tát nghe pháp ấy
Vì đại chúng giảng khắp
Nẻo hành nên như Phật
Chớ làm hại đến pháp.
Chớ vì chuyện lợi dưỡng
Cũng chớ vì xưng tán
Luôn đem tâm Từ bi
Mà nói pháp vô thượng.
Nơi chúng sinh khổ não
Phát tâm Từ bi lớn
Nên dốc tâm thuyết pháp
Đem lợi lạc muôn loài.
Nếu người nhằm lợi dưỡng
Vì đại chúng thuyết pháp
Do dựa nơi tục lợi
Chính là làm hại pháp.
Nên thuận theo kẻ trí
Như chỗ thuyết tu học
Chẳng làm hại đến pháp
Đó là hộ trì pháp
Chư Thế Tôn mười phương
Đều ngợi khen người ấy.
“Lành thay! Thuyết pháp giỏi
Lại trụ nơi pháp đó.”*

Lại nữa, này Tôn giả A-nan! Đại Bồ-tát như lúc cầu pháp, đối với Pháp sư không nên có những thái độ như nhìn ngó không tốt, nhăn nhó, coi thường, ngạo mạn, nói chung là những lỗi như thế, mà phải luôn tạo được sự thuận hợp để dốc tâm cầu pháp.

Này Tôn giả A-nan! Bồ-tát làm thế nào để có được sự thích ứng trong khi cầu pháp? Nếu các bậc sư trưởng đúng như pháp mà chỉ giáo, giao phó thì an trụ trong ấy để thực hiện đầy đủ các pháp và tăng thêm sự tinh tấn tu tập. Lại đem các thứ y phục đồ ăn uống, đồ nằm cùng thuốc men và những thứ cần dùng khác để cúng dường Pháp sư, các bậc sư trưởng. Đó gọi là Bồ-tát tạo được sự thích ứng trong việc cầu pháp.

Bấy giờ Đức Thế Tôn đọc bài kệ:

*Bồ-tát lúc cầu pháp
Không tìm lỗi pháp sư
Làm theo lời chỉ dạy
Cùng an trụ trong pháp*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Bồ-tát lúc cầu pháp
Nên trụ đúng lời dẫn
Như pháp mà cầu pháp
An trụ trong pháp ấy.
Vì thế kẻ cầu pháp
Nên trụ như lời dạy
Đó chính là pháp đầu
Nên hành theo đúng lời.
Do chúng được tịch diệt
Như ta từng thuyết giảng,
Ta vốn học pháp ấy
Nên đạt quả Bồ-đề.
Luôn cố gắng cầu pháp
Nơi pháp sinh tâm kính
Theo chỗ pháp được nghe
Nên sinh tưởng Thế Tôn.
Suy nghĩ như thế này:
“Đấy là Đại sư ta
Người ấy khai dẫn ta
Khiến trụ trong chánh đạo
Đó là Thế Tôn ta.”
Tâm luôn thêm cung kính
Từ nhân Đại sư ấy
Lìa bỏ nơi tục lạc.
A-nan phải nên biết
Về thời quá khứ xa
Quá vô lượng, vô biên
Chẳng thể nghĩ bàn kiếp
Có Phật hiện ở đời
Hiệu Tu-di Sơn Vương
Sau khi Phật diệt độ
Đệ tử Vi-tu-la
Căn lợi, trí tuệ lớn
Vì chúng thuyết giảng pháp
Thông tỏ nghĩa thâm diệu
Rõ mọi ám, giới, nhập
Giới tịnh đạt bờ giác
Phân biệt A-tỳ-đàm
Siêng tu pháp ba học
Giữ vững Pháp tạng Phật.
Phật Tu-di Sơn Vương
Hộ trì lực thần thông
Cầu trí lớn chư Phật
Lãnh hội pháp thâm diệu
Phước đức Tỳ-kheo ấy

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Nêu bày chẳng thể hết.
Thời trong thành Hoa Đại
Có trưởng giả sang giàu
Của cải thật đã lắm
Phước đức càng thêm sáng
Trưởng giả tên Lạc Thiện
Được nhiều người quý kính
Đức hành nhờ giữ giới
Nghe nhiều hiểu biết rộng.
Trưởng giả ấy một hôm
Đến chỗ Vi-tu-la
Bậc Tỳ-kheo đa văn
Tùy nghi mà giảng pháp.
Trưởng giả nghe pháp xong
Tâm vui phát nguyện rằng:
“Mọi tài sản của tôi
Nguyện đem cúng dường hết.”
Vị Tỳ-kheo đáp lời:
“Lành thay! Việc đại thí
Nghe pháp được tin, tỏ
Là nền gốc Phật pháp.”
Đem hết mọi tài vật
Dâng cúng Pháp sư xong
Liên trong hai mươi năm
Luôn gần gũi hầu cận
Trưởng giả Lạc Thiện ấy
Lúc theo bên Pháp sư
Được nghe vô số pháp
Tâm trước sau không chán
Lại phát tâm như vậy
Nhằm cúng dường đủ loại
Trong lúc cúng dường ấy
Tâm cũng không biếng, mệt.
Một lần đến thăm hỏi
Đem hai mươi ức kim
Để dâng cúng pháp sư
Thấy đều được thọ dụng
Thường liên tiếp như thế
Tùy lúc mà cúng dường
Do sự cúng dường đó
Tâm luôn được an lạc.
Pháp sư Vi-tu-la
Với các đệ tử khác
Cũng đều đem cúng dường
Dâng vàng đến ngàn lượng.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Đã cúng từng ấy vàng
Lại hiến ba thứ y
Mỗi mỗi y giá trị
Hai mươi ức lượng vàng.
Lại vì Vi-tu-la
Cùng cả chúng Tỳ-kheo
Mỗi mỗi dựng phòng ốc
Cao rộng cùng trang nghiêm
Tạo đủ số các tháp
Dâng hai mươi ức kim
Giường đệm đủ mọi vật
Thảy đầy đủ vẻ đẹp.
Pháp sư thường tùy lúc
Đến nơi ấy thuyết pháp
Vì chúng đem lợi lớn
Cho tới khi mạng chung.
Trưởng giả Lạc Thiện ấy
Vẫn lo toan cúng dường
Chứa các hương Xà-duy
Xây tháp trăm do-tuần
Tháp bảy báu bảy sắc
Chứa đủ xá-lợi thầy
Đặt yên nơi tháp báu
Luôn cúng dường hoa hương.
Trưởng giả Lạc Thiện này
Bày biện đủ như thế,
Trọn gặp vô lượng Phật
Hằng chẳng đọa nẻo ác
Do duyên phước lành ấy
Trong tám mươi ức kiếp
Thường làm Đại Phạm vương
Cũng luôn gặp chư Phật
Lại tám mươi ức kiếp
Làm Thiên vương Đao-lợi
Thường được thấy chư Phật
Cúng dường vô số thứ.
Lại trong từng ấy kiếp
Làm Chuyển luân thánh vương
Cũng luôn được gặp Phật
Đều dốc tâm cúng dường
Từ đấy cứ lần lượt
Lại được gặp Vô lượng
Vô số a-tăng-kỳ
Na-do-tha Chư Phật
Đã gặp vô lượng Phật

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Cũng cúng dường vô lượng
Và hỏi về pháp Phật
Phật đều theo nghĩa đáp.
A-nan hãy biết rằng
Nơi thành Hoa Đại ấy
Trưởng giả tiếng tăm kia
Chẳng phải người lạ nào
Chớ nên nghĩ điều khác
Đó chính là thân ta.
Thời ấy ta phụng sự
Pháp sư Vi-tu-la
Cần cầu đủ pháp Phật
Tạo cúng dường như vậy,
Do duyên căn lành đó
Đạt Vô thượng Bồ-đề
Ta cúng dường pháp sư
Chỗ tạo gốc công đức
Nên được phước báo lớn
Đến nay hãy chưa hết.
Ta từ nhân duyên ấy
Đời đời chuyển cao hơn
Được thấy vô lượng Phật
Cùng được nghe pháp Phật
Chư Phật đó giảng dạy
Cũng như nay ta nêu
Đó đích thực Phật đạo
Các vị nên tu học.*

Tôn giả A-nan thưa với Đức Phật:

–Kính bạch Thế Tôn! Thật hết sức hy hữu! Đức Như Lai từ thời xa xưa đến giờ đã tích chứa gốc của mọi công đức, ở nơi các đời quá khứ luôn được tôn quý. Kính bạch Thế Tôn! Tỳ-kheo Vi-tu-la thời ấy, hiện nay vẫn còn hay đã nhập Niết-bàn?

Đức Phật bảo Tôn giả A-nan:

–Bậc Tỳ-kheo ấy hiện nay chưa nhập Niết-bàn, mà ở trong pháp của ta hành hóa đạo Bồ-tát.

Tôn giả A-nan lại nói:

–Kính bạch Thế Tôn! Thật là ít có! Trưởng giả Lạc Thiện thời đó cúng dường tôn kính pháp sư, do từ gốc công đức ấy nên đạt được đạo quả Vô thượng Bồ-đề, mà bậc Pháp sư ấy đến nay vẫn còn hành Bồ-tát đạo như thế sao?

Đức Phật bảo Tôn giả A-nan:

–Tỳ-kheo Vi-tu-la ấy đã không phát tâm Bồ-đề như ta, luôn đem sự vui thích đạo pháp mà cầu đạo quả Vô thượng Bồ-đề, chưa hề rời con đường khổ hạnh để cầu đạo quả Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác. Ta lúc tu hành Bồ-tát đạo đã phát nguyện rằng: “Nếu có những chúng sinh bị cuốn theo các nghiệp ác nên bị đọa vào ba đường ác chịu đủ bao nỗi thống khổ, ta lúc bấy giờ thành Bậc Chánh Giác sẽ độ thoát

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

mọi chúng sinh khổ não ấy.”

Này Tôn giả A-nan! Hạnh nguyện tu tập của Tỳ-kheo Vi-tu-la ấy không thể nào nói hết được, dùng toán số thí dụ cũng không thể lãnh hội hết. Đã dùng hạnh thí lớn ấy mà phát tâm Vô thượng Bồ-đề, do từ căn lành đó nên phát nguyện rằng: “Nếu lúc tôi tu tập đạo Bồ-đề, đối với những chúng sinh chưa đứng vào con đường chánh pháp, cùng cầu quả vị Thanh văn, Bích-chi-phật, thì những chúng sinh ấy được thấy thân tôi hay nghe tên tôi thấy đều có được pháp Bất thoái nơi đạo Vô thượng Bồ-đề.”

Tôn giả A-nan thưa với Đức Phật:

–Kính bạch Thế Tôn! Pháp sư Vi-tu-la ấy từng thọ nhận mọi sự cúng dường của Trưởng giả Lạc Thiện ngày đó, hiện nay đang có mặt trong đại chúng hội này chăng?

Đức Phật bảo Tôn giả A-nan:

–Tỳ-kheo Vi-tu-la thời đó hiện có mặt trong chúng hội này, đang đứng nơi trước ta đây.

M